

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 6C/95/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5119217439
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr.LL.M Helena Tore Janíčková
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2021:5119217439.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred sudkyňou JUDr. Helenou Tóre Janíčkovou LL.M v právnej veci žalobcov: 1/ A. N., H.. XX. XX. XXXX, R. C. R. XXXX, XXX XX R., 2/ A. N., H.. XX. XX. XXXX, R. C. R. XXXX, XXX XX R., 3/ P. N. N., H.. XX. XX. XXXX, R. C. R. XXXX, XXX XX R., 4/ P. A. N., H.. XX. XX. XXXX, R. C. R. XXXX, XXX XX R., 5/ R. N., H.. XX. XX. XXXX, R. C. R. XXXX, XXX XX R., zast. zákonnou zástupkyňou - žalobkyňou 3/ Ing. Veronikou Vantúchová, žalobcovia 1/ - 5/ právne zastúpení AK JUDr. Repáň a partneri, s.r.o., so sídlom M. R. Štefánika 25, 036 01 Martin, IČO 50 711 776, proti žalovaným: 1/ R. S., H.: XX. XX. XXXX, R. C. Z. Č.. XXX, XXX XX Z., právne zastúpený Mgr. Michal Grošaft, advokát, so sídlom Hodžova 13, 010 01 Žilina, IČO, KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO 31 595 545, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sro, vložka č.: 3345/B, právne zast.: JUDr. Felix Neupauer, advokát, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 20.000,- eur, a to titulom náhrady nemajetkovej ujmy, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého.

II. Žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 10.000,- eur, a to titulom náhrady nemajetkovej ujmy, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého.

III. Žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyni 3/ sumu 15.000,- eur, a to titulom náhrady nemajetkovej ujmy, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého.

IV. Žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 4/ sumu 12.000,- eur, a to titulom náhrady nemajetkovej ujmy, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého.

V. Žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyni 5/ sumu 3.000,- eur, a to titulom náhrady nemajetkovej ujmy, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého.

VI. Žaloba žalobcov 1/ až 5/ sa vo zvyšnej časti zamieta.

VII. Žalobkyňa 1/ má voči žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 63,18 %.

VIII. Žalobcovia 2/, 3/, 4/, 5/ majú voči žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou podanou na Okresnom súde Žilina dňa 27. 12. 2019 sa žalobcovia 1/ - 5/ domáhali proti žalovaným 1/, 2/ uloženia povinnosti žalovaným 1/, 2/ zaplatiť žalobcovi v rade 1/ sumu 30.356,83,- €, žalobcovi v rade 2/ sumu 20.000,- €, žalobcovi v rade 3/ sumu 20.000,- €, žalobcovi v rade 4/ sumu 20.000,- €, žalobcovi v rade 5/ sumu 15.000,- € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká povinnosť druhému, ako aj náhrady trov konania.

2. Žalobu žalobcovia 1/ - 5/ odôvodnili tým, že dňa 12. 7. 2018 v čase o 12.35 hodine viedol žalovaný v rade 1) osobné motorové vozidlo továrenskej zn. Škoda Rapid, evidenčné číslo: L.-XXXCK po ceste 1/10 v smere jazdy od Z. do C., pričom po výjazde z ľavotočivej zákruty na priamy úsek v km 19,600 za časťou Škoruby, začal predchádzať pred ním neznáme motorové vozidlo, pričom bol v tom čase predchádzaný osobným motorovým vozidlom zn. Honda CRV evidenčné číslo T.-XXXCM, ktoré viedol vodič A. N., v dôsledku čoho došlo ku kontaktu vozidiel v ľavom jazdnom pruhu a vozidlo Honda CRV zišlo vľavo mimo komunikáciu, kde narazilo prednou časťou do stromu, čím došlo k poškodeniu vozidiel a v dôsledku čoho vodič osobného motorového vozidla zn. Honda CRV, evidenčné číslo T.-XXXCM, A. N., utrpel zranenia, ktorým na mieste nehody podľahol, pričom vodič R. S. svojim konaním porušil ustanovenie podľa § 15 ods. 2, ods. 5 písm. c) Zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke. V dôsledku tejto skutočnosti a konania žalovaného v rade 1), za ktoré bol žalovaný v rade 1) trestným rozkazom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 22T/123/2018 - 291 zo dňa 29. 3. 2019 právoplatne odsúdený nastali skutočnosti rozhodné pre uplatnenie nárokov na náhradu škody žalobkyne v rade 1 a nemajetkovej ujmy u žalobcov v rade 1-5. Trestný rozkaz tvorí základný podklad pre prijatie záveru o tom, že žalovaný v rade 1) spôsobil inému z nedbanlivosti smrť a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania, porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, a dopustil sa prečinu usmrtenia podľa ustanovenia § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších zmien, a tým je daný zodpovednostný subjekt za následok v zmysle § 420 O. z. Uvedeným rozsudkom ohľadom spáchania trestného činu žalovaným v rade 1/ je súd v zmysle ust. § 193 CSP viazaný. Skutok žalovaného v rade 1/, za ktorý bol uznaný vinným naplnia znaky občianskoprávnej zodpovednosti žalovaného v rade 1/ za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcov a neoprávneným konaním žalovaného v rade 1/ bolo jedným činom zasiahnuté do práva na život manžela a otca žalobcov, ako aj do práva na súkromie a rodinný život žalobcov v rade 1 - 5, pričom ide o zásah mimoriadne významný, veľmi hlboký, nenapraviteľný. V ďalšom uvádzali, že protiprávnym konaním žalovaného v rade 1/ žalobcovia navždy stratili možnosť do budúcnosti naplniť vzťah manžela a manželky, otca a dieťaťa. Žalobcovia so zomrelým tvorili fungujúcu rodinu, kedy nebohý vytváral vzhľadom na jeho charakterové vlastnosti, zručnosť, empatickosť, rozhladenosť podmienky pre všetkých žalobcov na pevné rodinné zázemie, ktoré sa kumulovalo v osobe nebohého. Spôsobenie smrti nebohého malo za následok, že žalovaný v rade 1) zasiahol do súkromia žalobcov nenapraviteľným spôsobom, kde reparácia nie je možná a iné satisfakcie sa javia ako nedostatočné. Uviedli, že v zmysle § 11, § 13 ods. 1-3 O.z. prichádza do úvahy náhrada nemajetkovej ujmy, ktorej nárok môže byť priznaný súdom, pričom priznanie tohto nároku a výška tohto nároku závisí od úvahy súdu.

Vo vzťahu k žalovanému v rade 2 svoj nárok smerujú v zmysle ustanovenia § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001. Žalobcovia uviedli, že konaním žalovaného v rade 1) bolo zasiahnuté do ich osobných práv a bolo im znemožnené udržiavať a rozvíjať vzájomné rodinné vzťahy s manželom, otcom, dedom, tak si nárok uplatňujú v zmysle ustanovenia § 11, 13 ods. 1 - 3 OZ, čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, čl. 19 ods. 2 Ústavy SR. Predmetnou dopravnou nehodou prišiel žalobca v rade 1) o svojho manžela a dlhoročného partnera, s ktorým prežil celý svoj život a s ktorým sa mohla tešiť na pokojné a dôstojné prežitie svojej staroby, mohla lepšie zvládať nastavené platby súvisiace s financovaním domácnosti a zabezpečením potrieb dcéry ako nevydatej matky, mohol pomôcť vo finančnej oblasti deťom, - žalobcovia v rade 2) - 4) prišli predčasne o svojho otca a životela rodiny a vnučka - žalobca v rade 5) zastúpený zákonným zástupcom svojou matkou o svojho deda. Dôvodili, že medzi žalobcami v rade 1 - 5/ a nebohým existovali silné a dlhodobé citové sociálne, morálne, kultúrne putá vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života. Žalobcovia v rade 1 - 5/ tvorili s nebohým fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami. Tieto sa zomkli ešte podstatnejšie, keď v roku 2014 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej zomrela matka nebohého. Táto nečakaná smrť matky nebohého hlboko zasiahla celú rodinu a danú tragédiu ťažko znášal nebohý, ako i všetky osoby žalobcov. Za daných okolností boli nútení

nebohý a jeho rodinní príslušníci suplovať všetky činnosti v domácnosti, ktoré dovtedy zabezpečovala matka nebohého čo viedlo k vytvoreniu si ešte pevnejšieho citového puta všetkých osôb. Po čase sa čiastočne strata blízkej osoby zahojila a nastala ďalšia rana a ešte tvrdšia. Nečakaná smrť osoby, na ktorú bola odkázaná manželka, deti, a aj vnučka, ktoré boli odkázané na pomoc nebohého pri údržbe a oprave nehnuteľnosti, pri zabezpečovaní príjmu pre domácnosť, pri zabezpečovaní všetkej starostlivosti o maloletú vnučku. Všetci žalobcovia v rade 1 - 5/ prežili ťažké chvíle, pocit úzkosti, smútku, zúfalstva, šoku, lebo stratili možnosť rozvíjať s nebohým ďalší súkromný život. Túto stratu žalobcovia v rade 1 - 5/ prekonávali s výraznými a pretrvávajúcimi ťažkosťami. Uvedenou dopravnou nehodou bolo jedným činom zasiahnuté do práva na život manžela a otca žalobcov, ako aj do práva na súkromie a rodinný život žalobcov. Náhrada imateriálnej ujmy v peniazoch nie je náhradou za ľudský život, ale slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy, keďže navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy a je nereálne. S ohľadom na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá je daná mierou intenzity zásahu a časom trvania nepriaznivého následku sa žalobcovia v rade 1 - 5/ domáhali náhrady imateriálnej ujmy v peniazoch.

Dôvodili, že základnou funkciou satisfakcie je dosiahnutie zmiernenia nemajetkovej ujmy poškodených osôb. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je viazané len na zníženie dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti, ale jej náhradu je možné a dôvodné hradiť v prípade, ak boli splnené predpoklady stanovené v ustanovení § 13 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších zmien, t.j. pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie morálne, je možné priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch i v iných vhodných prípadoch. Za situácie, že žalobca v rade 1) prežil celý svoj doterajší život so svojim, t. č. nebohým manželom s ktorým mali harmonické manželstvo a tešili na spoločné prežitie staroby, pričom sa chceli venovať svojim deťom a vnučke, tak je nesporné, že je zákonné a právne domáhať sa peňažnej náhrady z titulu nemajetkovej ujmy. Žalobcovia v rade 1 - 5/ mali za to, že ich nárok je dôvodný, že neexistuje možnosť ako sa tohto nároku dovolať mimo súdu, preto ak o výške nároku z titulu nemajetkovej ujmy môže rozhodnúť iba súd s prihliadnutím na okolnosti prípadu a konkrétne vzťahy medzi nebohým a žalobcami v rade 1 - 5/, tak potom je nevyhnutné viesť toto konanie. Uviedli, že vzhľadom na postoj žalovaných (žalovaného v rade 1, ktorý nemal mať ochotu sa ospravedlniť) a (žalovaného v rade 2, ktorého postoj k pasívnej legitímácii je žalobcom známy z iných konaní) nebol priestor pre mimosúdne vysporiadanie tohto nároku, tak žalobcovia považovali za potrebné podať tento návrh na súd. K otázke primeranosti náhrady za takéto zásahy do súkromia žalobcovia uviedli, že reparácia do pôvodného stavu by bola najžiadanejšou a žiadne financie ju nevedia vyvážiť. Osoba nebohého bola oporou po všetkých stránkach a pre všetkých žalobcov a títo s prihliadnutím na získané informácie o výškach náhrad za takéto zásahy v iných dostupných konaniach, ktoré sa v priemere pohybujú od 20 000 € do 25 000 € žiadali, pri zohľadnení všetkých okolností prípadu, postavenia jednotlivých žalobcov a ich situáciu po smrti nebohého, po zohľadnení, že nebohý bol účastníkom obdobného nároku po svojej matke, ktorá tragicky zahynula taktiež pri dopravnej nehode vedeného na OS ZA pod č. k. 42 C 358/2016 a nároku sa nedožil, hoci obdobne ako žalobcovia po psychickej a citovej stránke strádal, aby súd v konaní priznal žiadané náhrady nemajetkovej ujmy. V ďalšom uviedli, že pred podaním tejto žaloby žalobkyňa v rade 1 si u žalovaného v rade 2 v zmysle § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 uplatnila aj nárok na zaplatenie trov splnomocnenca poškodeného avšak s odmietavým postojom žalovaného v rade 2, ako i žalovaného v rade 1. Takto učinila listom splnomocnenca a pokladničnými dokladmi ako aj faktúrami zaslanými dňa 2. 7. 2019, kedy si žalobca v rade 1), t.j. manželka nebohého uplatnila u poisťovne žalovaného v rade 2) svoje nároky na náhradu škody okrem iného pozostávajúce aj z dovtedy vzniknutých trov právneho zastúpenia v trestnom konaní. Žalovaný v rade 2 ako poisťiteľ žalovaného v rade 1 z titulu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla EVČ: L.-XXXCK, ktorý vykonal likvidáciu uplatnených nárokov vynaložených žalobcom v rade 1) nároky likvidoval s výnimkou inej škody a to trov právneho zastúpenia splnomocnenca poškodených dovtedy vzniknutých v trestnom konaní. Tieto trovy vznikli v súvislosti s trestným konaním ktoré sa viedlo proti žalovanému v rade 1), v ktorom bol žalobca v rade 1) zastúpený obchodnou spoločnosťou AK JUDr. Repáň a partneri, s.r.o., IČO: 50 711 776, konateľom - advokátom JUDr. Jánom Repáňom, č. preukazu SAK 0103, so sídlom M. R. Štefánika 25, 036 01 Martin, kde v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb mu vznikli náklady za úkony právnej pomoci v trestnom konaní v celkovej výške 356,83 €.

3. Žalovaný 2/ sa k žalobe vyjadril vo vyjadrení zo dňa 24. 02. 2020 (na č. l. 49 spisu), v ktorom uviedol, uplatnený nárok žalobcov voči žalovanému v 2. rade neuznáva v celom rozsahu a považuje ho za

neoprávnený a bez právneho základu, a čo do výšky za neprímeraný a nepreukázaný. Žalovaný v 2. rade bol poisťovateľom vozidla, ktoré viedol Žalovaný v 1. rade a ktorým bola spôsobená nehoda, a to podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „Zákon o PZP“). Uviedol, že právna úprava rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v ustanovení § 4 ods. 2 Zákona o PZP podáva taxatívny výpočet prípadov, ktoré podliehajú poisťnému krytiu, a ktoré sú z hľadiska rozlíšenia toho, čo sa odškodňuje plne v zhode s právnou úpravou spôsobu a rozsahu náhrady škody v OZ ustanovenou v § 442 a nasl., vrátane ust. § 444 OZ. Pod takto vymedzenú škodu Zákon o PZP neumožňuje subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcu z ust. § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ sa tak poistený s poisťovňou nadštandardne nedohodne v poisťnej zmluve. Okrem prípadu uvedeného pod písm. c) ods. 2 § 4 Zákona o PZP IV. ÚS 60/2010, v ktorom uvádza: „Z rozsudku ESLP Beian v. Rumunsko (č. 1) zo 06. decembra 2007 vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštalácie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštalácia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach. Právo na náhradu škody a právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby podľa platnej právnej úpravy podľa žalovaného 2/ predstavujú dve celkom samostatné práva, ktoré sú podmienené rôznou sférou ochrany zabezpečovanej Občianskym zákonníkom (porovnaj tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. apríla 2011 sp. zn. 4 Cdo 168/2009).“ Poukázal na Uznesenie ÚS I. ÚS 137/07 z 23. augusta 2007, v ktorom sa ÚS v celom rozsahu stotožnil s argumentáciou všeobecných súdov, ktoré dôvodili, že „Keďže zákon o zodpovednosti štátu bližšie nedefinuje pojem škody a ani neupravuje rozsah jej náhrady, je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy (§ 442 Občianskeho zákonníka) a škodu chápať vo všeobecnosti ako ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a je napraviteľná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Znenie § 442 ods. 2 Občianskeho zákonníka bolo nadbytočné (obdobne ako je tomu pri § 16 OZ, pozn. Žalovaného v 2. rade), keďže nemajetkovú ujmu v peniazoch by bolo možné uhrádzať už podľa § 442 ods. 1.“ Keďže od roku 2001 nedošlo k žiadnej zmene relevantnej vnútroštátnej právnej úpravy, nie je ani v čase po Rozsudku ESD absolútne legitímny dôvod na zmenu výkladu príslušných zákonných ustanovení a ad hoc rozširovanie účelu Zákona o PZP a jeho cieľov oproti tým, ktoré boli celkom jednoznačne a nesporne zamýšľané a stanovené samotným zákonodarcom. Ďalej uviedol, že ak by aj teoreticky pripustil, že pod pojem škody na zdraví podľa Zákona o PZP by bolo možné subsumovať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, bolo by zo strany súdu nevyhnutné dôsledne sa zaoberať atribútmi vzniku zodpovednosti za škodu, t.j. protiprávnosťou konania, vznikom škody v dôsledku protiprávneho konania, a to vo vzťahu k žalovanému v 2. rade a v kontexte celého Zákona o PZP. K otázke príčinnej súvislosti pritom NS SR v Rozsudku z 29.03.2007 sp.zn. 3 Cdo 32/2007 uviedol, že „Ani vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nesprávnym úradným postupom a škodou zákon č. 58/1969 Zb. nevysvetľuje. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (porovnaj R 21/1992). Príčinou vzniku škody nie je skutočnosť, ktorá je už sama následkom (porovnaj R 7/1979). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu.“ (mutatis mutandis Rozsudok NS SR z 30.07.2009 sp.zn. 1 Cdo 129/2008, Rozsudok NS SR z 30.06.2010 sp.zn. 5 Cdo 126/2009, Rozsudok NS SR z 31.07.2012 sp.zn. 6 Cdo 89/2011, Uznesenie NS SR z 23.04.2014 sp.zn. 6 MCdo 7/2013 atď.). V tejto súvislosti potom poukázal na Rozsudok NS SR z 30. januára 2007, sp. zn. 2 Cdo/73/2006, uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 61/2008, v zmysle ktorého, „príчинná súvislosť medzi poškodením zdravia žalobcov a protiprávnym konaním žalovaného nie je daná, ak poškodenie zdravia spočíva v udalosti, ktorá je už sama o sebe následkom protiprávneho konania žalovaného. O takýto prípad ide aj vtedy, ak poškodenie

zdravia žalobcov bolo výsledkom ich reakcie na smrteľný úraz ich syna.“ (rovnako napr. R 7/1979). Uvedený princíp je obdobne premietnutý aj priamo v § 5 ods. 1 písm. h) Zákona o PZP, v zmysle ktorého „poistiteľ nenahradí za poisteného škodu, ak ide o zodpovednosť za škodu, ktorej vznik nie je v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou.“. Vzhľadom na skutočnosť, že vo vzťahu k žalovanému v 2. rade je poistnou udalosťou dopravná nehoda, a zásah do osobnostných práv Žalobcov nastal sprostredkované v dôsledku reakcie na už následky tejto dopravnej nehody, neexistuje vo vzťahu k žalobcom a uplatňovanej nemajetkovej ujme priama príčinná súvislosť s poistnou udalosťou ako takou v zmysle § 5 ods. 1 písm. h) Zákona o PZP. Na podporu vyššie uvedených záverov poukázal na Rozsudok ESD zo dňa 10.12.2015 vo veci C-350/14 Lazar, v ktorom ESD v otázke ujmy pozostalých súvisiacej s úmrtím osoby pri dopravnej nehode, túto opakovane a na viacerých miestach označuje ako „nepriame následky tejto nehody“, pričom „škodu (priamu, pozn. Žalovaného v 2. rade) predstavuje ujma na zdraví s následkom smrti dcéry pána Lazara. Ujmu, ktorú utrpeli jej rodinní príslušníci, treba ako takú považovať za nepriame následky nehody.“. Z vyššie uvedených dôvodov mal za to, že aj v prípade teoretického akceptovania premisy, že pod škodu na zdraví je možné extenzívnym výkladom zahŕňať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, je potom poisťovateľ - žalovaný v 2. rade priamo zo Zákona o PZP de facto aj de iure oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu (nemajetkovú ujmu), a to práve z dôvodu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou, keďže zásah do ochrany osobnosti žalobcov je reakciou na prvotný následok dopravnej nehody. Žalovaný v 2. rade považuje za absurdné, aby sa pri výklade „škody“ potom zo strany žalobcov všeobecne vyberali „čerešničky“ a súdy ich bez ďalšieho nekriticky akceptovali, ale je potom potrebné k týmto nárokom ako k škode pristupovať v celku, a so všetkými, nie len pre žalobcov vo všeobecnosti pozitívnymi dopadmi. Uviedol, že voči žalovanému v 2. rade je žaloba podaná neoprávnená a bez právneho základu, nakoľko žalovaný v 2. rade nie je podľa zákona o PZP pasívne legitimovaný vo veciach náhrady nemajetkovej ujmy, a keby aj bol, nie je povinný takéto nároky hradíť z titulu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou. Navrhoval, aby súd žalobu voči žalovanému v 2. rade zamietol. Zároveň mal za to, že voči žalovanému v 2. rade nie je daný ani nárok na náhradu tvrdenej škody - trov v trestnom konaní. Zo žaloby nevyplýva, porušenia akých ustanovení Zákona o PZP sa mal žalovaný v 2. rade vo vzťahu k žalobcom dopustiť, ktoré by zakladali nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) Zákona o PZP. Pre prípad, pokiaľ by mal súd za to, že žalovaný v 2. rade je v konaní pasívne vecne legitimovaný čo do náhrady nemajetkovej ujmy, a že zákonná výluka podľa § 5 ods. 1 písm. h) Zákona o PZP nenastala, je v prípade priznávania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, na ktorú by bol zaviazaný žalovaný v 2. rade de facto za (resp. vrátane) žalovaného v 1. rade, potom ďalej nevyhnutné skúmať okolnosti aj na strane žalovaného v 1. rade, jeho počínanie v čase po dopravnej nehode vo vzťahu k žalobcom, a koniec koncov aj jeho majetkové a osobné pomery, ktoré sú takisto rozhodné vo vzťahu k prípadnej primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Navrhol, aby súd v konaní ako stranu sporu vypočul žalovaného v 1. rade, a tohto zároveň zaviazal na preukázanie svojich majetkových pomerov, nakoľko k týmto žalovaný v 2. rade nemá prístup a nie je ich schopný zabezpečiť. Navrhol v konaní pripojiť trestný spis Okresného súdu Žilina sp. zn. 22T/123/2018, a z tohto oboznámiť závery prípadného znaleckého dokazovania k možnostiam zabránenia nehode zo strany jednotlivých účastníkov, prípadne k okolnosti pripútania sa bezpečnostnými pásmi účastníkmi nehody, a to najmä samotným poškodeným, ktoré môže mať vplyv na priznávanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy.

4. Dňa 02. 03. 2020 bolo na súd doručené vyjadrenie právneho zástupcu žalovaného 1/, v ktorom uviedol, že žalovaný v rade 1 vyjadruje hlbokú ľútosť nad tragickou stratou na strane žalobcov. Uviedol, že nemá v úmysle akýmkoľvek spôsobom rozporovať okolnosti, za akých došlo nedbanlivostným konaním k usmrteniu nebohého pána A. N.. Predmetné okolnosti boli prejednané a vyšetrené orgánmi činnými v trestnom konaní, ako aj následne bol Okresným súdom Žilina vydaný trestný rozkaz pod č.k.: 22T/123/2018 291, ktorým bol žalovaný v rade 1 uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149, ods. 1 a iné. Žalovaný v rade 1, uvedomujúc si svoju vinu voči označenému trestnému rozkazu nepodal odpor, a trest jeho osobe uložený prijal. V samotnom prípravnom konaní vedenom na OR PZ Žilina, OKP, 3. odd. vyšetrovania pod ČVS: ORP- 875/1-VYS-ZA-2018, konkrétne počas výsluchu žalovaného v rade 1 zo dňa 12.07.2018 ten uviedol, že po nehode poskytoval nebohému prvú pomoc, a to aj na základe inštrukcií z tiesňovej linky, a to až do príchodu hasičov, ako aj uviedol, že je mu ľúto, že nebohého nedokázal zachrániť. Uviedol, že žalovaný 1/ je mladý 23 ročný študent vysokej školy, ktorý je sám celou vecou otrasený a pre ktorého je veľmi ťažké kontaktovať pozostalých tak, aby vec nemala len formálny charakter, ale aby pozostalí naozaj prijali jeho ospravedlnenia ako úprimné a vážne. Ďalej uviedol, že sám žalovaný v rade 1 doposiaľ prijal všetky povinnosti, ktoré mu boli uložené, ako aj prostredníctvom a cestou žalovaného v rade 2, s ktorým bola v čase nehody uzatvorená zmluva o

poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla s EČV: L. XXX L., z ktorej sa doposiaľ plnili aj nároky vyplývajúce zo škodovej udalosti, a to napr. náklady spojené s pohrebom - náklady na vyhotovenie pomníka a iné. V ďalšom uviedol, že pasívna legitímácia žalovaného v rade 2 v tomto konaní je v danom prípade v súčasnej dobe daná najmä zjednocujúcim stanoviskom Najvyššieho súdu SR, pričom v tomto prípade poukázal na rozsudok NS SR3Cdo/230/2017 zo dňa 28. marca 2019. V danom prípade, za predpokladu preukázania dôvodnosti uplatneného nároku žalobcami by mali byť z takého nároku zaviazaní obaja žalovaní, keďže žalovaný v rade 1 bol pôvodcom zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov, a žalovaná v rade 2 bola subjektom povinným vyplatiť poistné plnenie v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z., u ktorej bolo vozidlo, ktorým bol spôsobený neoprávnený zásah, poistené. Dal do pozornosti súdu Rozsudok OS Prešov sp. zn. 11C/80/2014-104 zo dňa 18.02.2015. V závere uviedol, že žalovaný v rade 1 nebol zo strany žalobcov, resp. tými splnomocneným právny zástupcom kontaktovaný so zámerom na mimosúdne urovanie sporu (žalovaný v rade 1 sa dozvedel o uplatňovanom nároku žalobcami až doručením žaloby), pričom v opačnom prípade by žalovaný v rade 1 vyvinul maximálnu snahu o dosiahnutie dohody všetkých účastníkov tohto konania, v čo dúfa aj v tomto konaní; vzhľadom na uvedené by podľa jeho vyjadrenia súd prvej inštancie mal vziať takéto skutočnosti do úvahy najmä pri prípadnom rozhodovaní o trovách konania vo vzťahu k osobe žalovaného v rade 1.

5. Dňa 24. 03. 2020 bolo na súd doručené vyjadrenie žalobcov 1/ - 5/ k vyjadreniu žalovaného (na č. I. 89 spisu), ako aj vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného 2/ (na č. I. 98 spisu), v ktorom uviedli, že argumentácia, že by bolo namieste vychádzať z prijatého právneho názoru OS v Prešove č.k. 11 C 80/2014 sa javí byť neopodstatnená, lebo postráda jedinečnosť každého prípadu, iné okolnosti prípadu a iné osobné vzťahy jednotlivých účastníkov toho, ktorého prípadu smrti blízkej osoby. Ani poukazovanie na úmyselné, resp. nedbanlivostné konania nemenia nič na následku, t.j. smrti blízkej osoby. Puto, ktoré existovalo medzi osobami, vzťahy, ktoré trvali a mohli sa rozvíjať vedú priamo k posúdeniu opodstatnenej výšky nemajetkovej ujmy. Uviedli, že smrť je rovnaká definitíva do budúca na vzťahy, ktoré žalobcovia s nebohým prechovávali a udržiavali a nič nemení na tejto skutočnosti spôsob úmyselného, resp. nedbanlivostného konania. To, že skutok by bol spáchaný úmyselne, by nemalo byť kritériom na posúdenie nároku na nemajetkovú ujmu, ale na posúdenie trestnoprávnej zodpovednosti a na výšku trestu. Vo vzťahu k primeranosti výšky nemajetkovej ujmy nie je možné paušalizovať maximálnu náhradu za stratu blízkej osoby vo výške 17 600 €, toto je v rámci civilného konania neprípustné. To preto, že doteraz nebol život človeka ako taký ohodnotený a v rámci EU sú tieto náhrady extrémne rozdielne. Nikde však nie je paušalizovaná suma na maximálne 17 600 €, z ktorej má záujem vychádzať ako maximálnej žalovaný v rade 1. Ak teda rozhodovanie o týchto nárokoch bolo dané do právomoci súdu, tak zákonodarca mal zato, že tento bude môcť najobjektívnejšie posúdiť výšku tohto nároku po vykonanom dokazovaní a zisťovaní podmienok vzájomného spolužitia, odkázanosti, pomoci a opory žalobcu v osobe nebohého. Ďalej uvádzali, že tvrdenie o tom, že žalovaný 1/ po nehode poskytol pomoc nebohému, že volal na záchranú linku a postupoval podľa inštrukcií je slabou náplastou na jeho následné správanie, keď sa dozvedel, že vodič vozidla Honda neprežil. Postup, ktorý žalovaný v rade 1 po nehode vyzdvihuje ako príkladný postoj účastníka dopravnej nehody je nutné hodnotiť z úplne iného uhla pohľadu a to z takého, že toto bola jeho povinnosť. Uviedli, že okrem toho, čo mu bolo predpismi prikázané nekonal nič iné, i keď vedel o následkoch. Tvrdenie, že do dnešného dňa je žalovaný otrasený je s hlbokým otáznikom, pokiaľ do dnešného dňa neprijali akýkoľvek náznak ľútosti a tobôž nie po tom, čo mali možnosť oboznámiť sa so statusmi žalovaného v rade 1 na facebooku. Preto aj tvrdenie žalovaného v rade 1 na druhej strane vyjadrenia o tom, „že si splnil všetky povinnosti, ktoré mu boli uložené“ má vyznievať vysoko nepravdepodobné až výsmešne vo vzťahu k žalobcom. Tvrdenia o tom, že žalovaný by bol v prípade, že by bol oslovený žalobcami vyvinul maximálnu snahu o dosiahnutie dohody majú znieť vzhľadom na postoj žalovaného v rade 1 k danému problému doteraz ako alibistické, nemajúce oporu v žiadnych konaniach žalovaného doteraz. Pri takomto postoji žalovaného v rade 1, pri vedomosti žalobcov o použitej obrane v rámci trestného konania bolo žalobcami rozhodnuté, že nie je dôvod na mimosúdne stretnutia. Ak nebolo možné dosiahnuť dohodu o náhrade škody v trestnom konaní, ktorá bola nepomeme nižšia ako uplatnená nemajetková ujma, tak pri postoji žalovaného v rade 1 bol zvolený postup, aby o výške nemajetkovej ujmy rozhodol súd, pričom táto otázka výslovne patrí iba do jeho právomoci. K mimosúdnyh dohodám účastníkov konania nedochádzalo preto, že doteraz nebola ustálená zodpovednosť - pasívna právna legitímácia subjektu, u ktorého mal prevádzkovateľ vozidla poistenú prevádzkou vozidla a ním spôsobenú škodu a jednak preto, či nemajetková ujma patrí pod vymedzenie škoda v zákone 381/2001 Z. z. a preto, že výška nemajetkovej ujmy závisí od úvahy súdu. Zároveň uviedli, že s čím sa dá súhlasiť so žalovaným v rade 1 je skutočnosť, že v rámci Slovenskej republiky došlo k ustáleniu doteraz spornej otázky, či je poisťovňa pasívne legitímovaná v konaní o

náhradu nemajetkovej škody a v tomto sa žalobcovia stotožňujú s použitou právnou argumentáciou žalovaného v rade 1, že pasívna právna legitímácia žalovaného v rade 2 je daná. S druhým záverom, s ktorým sa žalobcovia stotožňujú je skutočnosť prijatého právneho úzusu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, je opodstatnenosť tvrdenia žalovaného v rade 1, že pod pojem škody vymedzený v zákone 381/2001 je nutné zaradiť aj nemajetkovú ujmu spočívajúcu v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V ďalšom poukázali na fotodokumentáciu, z ktorej má vyplývať, že žalovaný v rade 1/ cestoval v inkriminovanom čase napríklad do Prahy ako aj do iných destinácií, je plný úsmevu, elánu a plný života, čo má spochybňovať tvrdenia žalovaného 1/, že trpí rôznymi psychickými ako aj zdravotnými a fyzickými problémami, a to v dôsledku predmetnej udalosti.

Žalobcovia 1/ - 5/ sa nestotožnili s vyjadrením žalovaného 2/ o tom, že žiadaný nárok na nemajetkovú ujmu je neoprávnený a neprímeraný, poukazovali na rozhodnutie Okresného súdu Žilina v trestnej veci vedenej proti žalovanému 1/, ako aj na skutočnosť, že o výške uplatneného nároku rozhodne súd na základe svojej úvahy. Zároveň poukázali na skutočnosť, že otázka pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/ v obdobných prípadoch ako je súdený prípad je súčasťou judikatúrou súdov ustálená.

6. Dňa 16. 04. 2020 bolo na súd doručené vyjadrenie žalovaného 1/ (na č. l. 110 spisu), v ktorom uviedol, že vo vzťahu k tvrdeniam žalobcov uvedeným v ich poslednom vyjadrení týkajúcich sa výšky nemajetkovej ujmy v závislosti od toho, či tá bola alebo nebola spôsobená úmyselným konaním, žalovaný v rade 1 zotrváva na svojich doterajších vyjadreniach a tvrdenia žalobcov berie na vedomie. V ďalšom uviedol, že tvrdenia žalobcov ohľadne ľútosti zo strany žalovaného 1/ prezentované ich právnym zástupcom žalovaný v rade 1 vníma a z ľudského hľadiska tým rozumie. V tomto smere je však potrebné pochopiť, že psychická trauma nenastala len u žalobcov, zo zrejmych dôvodov ktoré sa v tomto konaní skúmajú, ale tá nastala aj u žalovaného v rade 1, ktorý nie je osobou s nulovým emočným kvocientom, tak, ako to takmer vyplýva z podaní žalobcov, kde sa rieši či sa zachoval alebo nezachoval „chlapsky“, či niečo vykonal alebo nevykonal; to že niečo nevykonal nie je odrazom jeho nezájmu resp. ľahostajnosti, ale skôr strachu, ľútosti, resp. iných pocitov, s ktorými je žalovaný v rade 1 konfrontovaný a s ktorými sa musí aj ten vysporiadať - a tu práve je podstatné to, že sa jedná o mladého človeka, ktorý ešte nie je tak emocionálne otupený, resp. utvrdený. Tvrdil, že postoj žalovaného v rade 1 niečo konať resp. nekonať je odrazom je vnútorného psychického prostredia, ktoré môže v danom prípade hodnotiť len odborne spôsobilá osoba, a teda bez takého stanoviska nemožno objektívne prijať záver, z akého dôvodu žalovaný v rade 1 niečo konal alebo nekonal; a ak doteraz žalovaný v rade 1 neprejavil ľútosť priamo pozostalým uvádzame, že po tom, ako ten zapríčinil smrť človeka a po tom, ako prešiel trestným konaním, kde v plnom rozsahu uznal svoju vinu a prijal trest, nemožno od jeho osoby očakávať, že bude ďalej automaticky a bezodkladne konať v rámci akýchsi štandardizovaných spoločenských postupov - práve takéto konanie by bolo možné považovať za naučené, strojové, v snahe eliminovať v čo najväčšej miere prípadný postih. Dôvody konania žalovaného v rade 1 vo vzťahu k preukázaniu ľútosti môže hodnotiť len odborne spôsobilá osoba. Dňa 04.03.2020 sa žalovaný v rade 1 podrobil psychiatrickému vyšetreniu, kde mu bola diagnostikovaná depresívna porucha a post traumatická stresová porucha, pričom v správe sa konštatuje aj obdobie v čase po dopravnej nehode, kde od tohto momentu, s krátkodobým ústupom, predmetné diagnózy u žalovaného v rade 1 pretrvávajú; uvedené by asi nenastalo, ak by bolo pravdou to, že žalovaný v rade 1 vnútorne necíti ľútosť nad tým čo sa stalo, tak ako to prezentujú žalobcovia.

7. Uznesením Okresného súdu Žilina zo dňa 16. 12. 2020, sp. zn. 6C/95/2019-136, právoplatné dňa 04. 01. 2021 súd pripustil zmenu petitu žaloby, pričom zmena oproti pôvodnému navrhovanému petitu spočívala v časti, v ktorej sa žalobkyňa 1/ domáhala voči žalovaným 1/, 2/ zaplata sumy vo výške 34 511,73 eur.

8. Súd vec prejednal na pojednávaní dňa 13. 07. 2021, a to za účasti žalobcov 1/ - 4/, žalovaného 1/ a právnych zástupcov strán sporu, pričom na pojednávaní boli vykonané výsluchy žalobcov 1/ - 4/ (zápisnica o pojednávaní je žurnalizovaná na č. l. 184 - 204 spisu), pojednávanie bolo odročené za účelom vykonania navrhovaného dôkazu - oboznámenia časti trestného spisu vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 22T/123/2018. Dňa 10. 09. 2021 sa konalo v predmetnej veci ďalšie pojednávanie, a to za účasti žalobcov 1/ - 4/, žalovaného 1/ a právnych zástupcov strán sporu, na ktorom súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

9. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise, ktoré boli stranám sporu navzájom doručované a zistil nasledujúci skutkový stav:

10. Dňa 12. 07.2018 v čase 12:35 hod. viedol žalovaný 1/ R. S. osobné motorové vozidlo továrenskej značky Škoda Rapid, ev. č. L.-XXXCK po ceste I/10 v smere jazdy od Z. do C., pričom po výjazde z ľavotočivej zákruty na priamy úsek v km 19,600 za časťou Š. začal predchádzať pred ním neznáme motorové vozidlo, pričom bol v tom čase predchádzaný osobným motorovým vozidlom zn. Honda CRV evidenčné číslo T.-XXXCM, ktoré viedol vodič A. N., v dôsledku čoho došlo ku kontaktu vozidiel v ľavom jazdnom pruhu a vozidlo Honda CRV zišlo vľavo mimo komunikáciu, kde narazilo prednou časťou do stromu, čím došlo k poškodeniu vozidiel a v dôsledku čoho vodič osobného motorového vozidla zn. Honda CRV, evidenčné číslo T.-XXXCM, A. N. utrpel zranenia, ktorým na mieste nehody podľahol, pričom žalovaný 1/ svojím konaním porušil ust. § 15 ods. 2, ods. 5 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke.

11. Žalovaný 1/ bol na základe trestného rozkazu Okresného súdu Žilina sp. zn. 22T/123/2018-291 zo dňa 29.03.2019, právoplatný a vykonateľný dňa 24.04.2019 uznaný vinným z v bode 10. tohto odôvodnenia popísaného skutku, čím mal spáchať prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a za to bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 2 roky s podmieneným odkladom výkonu trestu a určením trojročnej skúšobnej doby, zároveň mu bol uložený aj trest zákazu viesť akékoľvek motorové vozidlo na 4 roky.

12. Osobné motorové vozidlo zn. Škoda Rapid ev. č. L.-XXXCK bolo v čase nehodovej udalosti povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/, a to na základe poisťovnej zmluvy č. XXXXXXXXXXX/XXXXXXXXXX, pričom poisťovním z predmetnej zmluvy bola p. B. S..

13. Súd predmetnú vec posúdil podľa nasledujúcich ustanovení právnych predpisov:

14. V zmysle ustanovenia § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej označený len ako „OZ“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

15. V zmysle ustanovenia § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

16. V zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

17. V zmysle ustanovenia § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

18. V zmysle ustanovenia § 420 ods. 1 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

19. V zmysle ustanovenia § 449 ods. 2 OZ, pri usmrtení sa uhrádzujú aj primerané náklady spojené s pohrebom, pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa predpisov o nemocenskom poistení.

20. V zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., primerané náklady spojené s pohrebom sa určujú podľa pracovnoprávných predpisov upravujúcich zodpovednosť za škodu pri pracovných úrazoch a chorobách z povolania.

21. V zmysle ustanovenia § 2 ods. 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej dosky a na úpravu hrobu sa uhrádza do výšky 663,88 eura.

22. V zmysle ustanovenia § 101 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej označený ako „ZoSP“), za náklady spojené s pohrebom sa podľa tohto zákona považujú najmä a) náklady účtované pohrebnou službou, ktorá poskytla služby spojené so zabezpečením pohrebu,

- b) náklady na spolopnienie, ak nie sú súčasťou nákladov účtovaných pohrebnou službou,
- c) cintorínske poplatky,
- d) náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej tabule,
- e) náklady na úpravu hrobu.

23. V zmysle ustanovenia § 101 ods. 3 ZoSP, suma náhrady nákladov uvedených v odseku 2 je najviac 2 324,40 eura. Na zvýšenie tejto sumy platí § 94 ods. 4 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/461/20210805>> rovnako.

24. V zmysle ustanovenia § 558 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. (Trestný poriadok), o povinnosti na náhradu trov poškodeného a ich sume, ako aj o povinnosti na náhradu trov spojených s výkonom väzby a o povinnosti na náhradu odmeny a hotových výdavkov, ktoré boli uhradené štátom ustanovenému obhajcovi a ustanovenému zástupcovi z radov advokátov podľa § 47 ods. 6 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/301/20210815>>, rozhodne po právoplatnosti rozsudku predsedu senátu súdu prvého stupňa alebo ním poverený súdny úradník.

25. V zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej označený ako „ZoPZP“), poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/381/20191001>> alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, d) ušlého zisku.

26. V zmysle ustanovenia 15 § ods. 1 ZoPZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

27. Súd v prvom rade považoval za potrebné sa vysporiadať s pasívnou vecnou legitimáciou žalovaných 1/, 2/ v tomto spore. V tomto spore nebola medzi stranami sporu spornou pasívna vecná legitimácia žalovaného 1/, ktorý tým, že dňa 12. 07. 2018 pri vedení motorového vozidla porušil svoje povinnosti, ktoré mu ako vodičovi ukladal zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, zapríčinil dopravnú nehodu, pri ktorej zomrel manžel žalobkyne 1/, otec žalobcov 2/ - 4/ a starý otec žalobkyne 5/. V príčinnej súvislosti s porušením povinnosti uloženej v zákone o cestnej premávke spôsobil žalovaný 1/ škodu - nemajetkovú ujmu žalobcom 1/ - 5/, a to v dôsledku zásahu do ich osobnostných práv spočívajúcich v zásahu do práva na osobný a súkromný život spôsobením usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravného prostriedku. O porušení povinnosti žalovaného 1/, v dôsledku ktorej došlo k usmrteniu zomretého A. N. svedčí trestný rozkaz Okresného súdu Žilina zo dňa 29. 03. 2019, sp. zn. 22T/123/2018-291, právoplatný a vykonateľný dňa 29. 04. 2019, na základe ktorého bol žalovaný 1/ uznaný za vinného, že spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, pričom trest odňatia slobody mu bol odložený s určením skúšobnej doby na tri roky, a zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti, t.j. zákaz viesť akékoľvek motorové vozidlá na dobu 4 roky. V nadväznosti na ustanovenie § 420 ods. 1 OZ je potom daná zodpovednosť žalovaného 1/ za nemajetkovú ujmu spôsobenú žalobcom 1/ - 5/.

V otázke pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 2/ v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalými obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla existuje v súčasnej dobe už ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít, pričom súd poukazuje na:

závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31. 07. 2017 (uvedené rozhodnutie bolo publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 61/2018), ktorý konštatoval, že pod pojmom škoda (použitým v zákone č. 381/2001 Z. z.) treba pre účely tohto zákona pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým (po blízkej osobe usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla) z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou a pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri

dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov totiž nemožno opomínať ich účel a zmysel, pričom platí, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho smie (a dokonca musí) odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť a pod. Pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, keď uvedený zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené t. č. platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo dňa 16. 09. 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú aj nemajetkovú (viď napr. rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 06. 05. 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA).

Najvyšší súd uvedeným rozhodnutím nadviazal pri posúdení právnej otázky pasívnej legitímácie žalovanej na rozsudok Súdneho dvora Európskej Únie C-22/12 vo veci Haasová z 24. 10. 2013, v ktorom Súdny dvor vyslovil záver, že príslušné ustanovenia smerníc (Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972, Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005 a Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990) o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za ujmu (hmotnú i nehmotnú) upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Najvyšší súd v tomto rozsudku teda vychádza z eurokonformného výkladu pojmu škoda na zdraví, upraveného v ustanovení § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., ktorý je súladný s názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky, prezentovaným v jeho uznesení sp. zn. I. ÚS 474/2016 zo dňa 17. 08. 2016, kde ústavný súd uviedol, že „hoci Súdny dvor Európskej únie viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. V Slovenskej republike povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel upravuje zákon č. 381/2001 Z. z., podľa ktorého má aj sťažovateľka (poisťovňa) ako poisťiteľ oprávnenie vykonávať poistenie zodpovednosti na území Slovenskej republiky.“

V náleze Ústavného súdu SR z 05. 12. 2018, sp. zn. II. ÚS 695/2017 Ústavný súd uviedol, že „keďže Občiansky zákonník nie je konzistentný pri používaní pojmov škoda a ujma, nemožno z tejto skutočnosti robiť ďalekosiahle závery v tom smere, že škodou je v zmysle občianskoprávnej úpravy len hmotná (materiálna) ujma. Z uvedeného potom vyplýva, že Občiansky zákonník významovo s pojmom škoda nespája iba materiálnu škodu, čo v okolnostiach danej veci znamená, že z právnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 381/2001 Z. z. nevyplýva nič, čo by bránilo takej interpretácii pojmu „škoda“, ktorý by v rámci svojho obsahu zahŕňal škodu majetkovú, ako aj škodu nemajetkovú.“

Na označené rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, Ústavného súdu SR ako aj Najvyššieho súdu SR nadviazali ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, a to sp. zn. 2 Cdo 33/2017, 2 Cdo 41/2018, 6 Cdo 143/2017, 6 Cdo 206/2017, 6 Cdo 80/2018, 8 Cdo 6/2018, 8 Cdo 177/2018 či 7 Cdo 154/2018.

V nadväznosti na uvedené dospel súd k záveru, že aj nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv pozostalých je predmetom povinného zmluvného poistenia v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z., a že v spore o náhradu takejto ujmy je daná pasívna legitímácia poisťovne (teda žalovaného 2/), ktorá zabezpečuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel.

Vzhľadom na vyššie uvádzané závery súd sa nestotožnil s námietkou žalovaného 2/ o nedostatku jeho pasívnej legitímácie v tomto spore, ako ani o nedostatku príčinnej súvislosti medzi škodovou udalosťou a vznikom nemajetkovej ujmy na strane žalobcov 1/ - 5/.

Vzhľadom na skutočnosť, že každý zo žalovaných je povinný v zmysle tohto rozsudku plniť uloženú povinnosť na základe iného právneho titulu, súd uložil vo výrokoch I. - V. tohto rozsudku povinnosť žalovaným 1/, 2/ plniť žalobcom 1/ - 5/ tak, že v rozsahu, v ktorom bude plniť jeden z nich, zanikne

povinnosť druhého žalovaného, pričom takýto spôsob plnenia je v obdobných prípadoch v súdnej praxi vnútroštátnych súdov na území Slovenskej republiky ustálený.

28. Súd v ďalšom konštatuje, že boli splnené predpoklady vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v konaní, ktorými sú existencia ujmy (spočívajúca v zásahu do práva na ochranu osobnosti, konkrétne do práva na súkromie a rodinný život), porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon (spočívajúci v konaní tretej osoby zodpovednej za narušenie osobnostných práv žalobcov) a príčinná súvislosť medzi touto ujmom a protiprávnym konaním. V dôsledku uvedenej dopravnej nehody spôsobenej motorovým vozidlom, ktoré bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/, došlo k zásahu do osobnostného práva žalobcov 1/ - 5/ tak, že bola narušená celistvosť ich rodiny a bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné, keď ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti je nenapraviteľné. V predmetnom prípade došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcov chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou je aj ochrana rodinného života. Podľa názoru súdu je primeraným zadosťučinením v tejto veci náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ak totiž medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ktorej súčasťou je aj emocionálna sféra.

Súd pri rozhodovaní o výškach náhrad nemajetkovej ujmy pri jednotlivých žalobcoch zohľadnil judikatúru vnútroštátnych súdov v obdobných prípadoch, ako bol súdený prípad, pričom vychádzal najmä z aktuálnejších rozhodnutí súdov, a to z dôvodu, aby stanovenie výšky jednotlivých náhrad zodpovedalo aktuálnej rozhodovacej praxi ostatných vnútroštátnych súdov a aby rozhodnutie o určení náhrad pre žalobcov 1/ - 5/ bolo prienikom rozhodovacej činnosti súdov, nakoľko v súlade s princípom právnej istoty je žiadané, aby súdy v obdobných prípadoch priznávali porovnateľné sumy.

Súd v tomto smere príkladom poukazuje na rozsudok Okresného súdu v Prešove zo dňa 28. 03. 2017, sp. zn. 16C/18/2016, potvrdený Krajským súdom v Prešove v konaní sp. zn. 17Co/149/2017, na základe ktorého súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla v dôsledku spoločnej smrti otca a plnoletého syna, ktorí zomreli v dôsledku zrážky autobusu s oproti idúcim nákladným vozidlom, ktoré prešlo do protismeru manželke a zároveň matke sumu 25 000 eur, plnoletým synom a zároveň bratom sumu po 15 000 eur.

Ďalej súd zohľadnil aj rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 22. 04. 2016, sp. zn. 16C/627/2015, potvrdené Krajským súdom v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/627/2015, na základe ktorého bola v dôsledku smrti pri náraze autobusu do mikrobusu pozostalej manželke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 12 500 eur, a plnoletým synom vo výške 9 000 eur (synovi, ktorý v čase smrti otca s ním žil v spoločnej domácnosti), 5 000 eur a 4 000 eur;

rozsudok Okresného súdu Svidník v právnej veci sp. zn. 7C/3/2018, na základe ktorého bola pozostalému manželovi vo veku 66 rokov v dôsledku smrti manželky zrazenej na priechode pre chodcov priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 20 000 eur, a trom plnoletým deťom po 10 000 eur;

rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 11. 05. 2017, sp. zn. 9 Co 267/2016 (dovolanie bolo odmietnutá uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30. 04. 2019, sp. zn. 2Cdo/131/2018), na základe ktorého bola plnoletej dcére zomrelej obete dopravnej nehody priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur a vnukovi náhrada vo výške 3 000 eur;

rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 31. 01. 2020, sp. zn. 8Co/39/2019, ktorým bol zmenený rozsudok Okresného súdu Martin zo dňa 06. 07. 2018, sp. zn. 17C/9/2017-188, na základe ktorého bola priznaná dvom plnoletým deťom po zomretom účastníkovi dopravnej nehody, pričom nebohý spoluzavinil dopravnú nehodu, náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 4 000 eur pre každého a maloletému vnukovi zomretého náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2 000 eur;

rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 29. 10. 2019, sp. zn. 5Co/170/2019, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín zo dňa 13. 12. 2018, sp. zn. 6C/14/2018-257, ktorým bola manželovi priznaná za stratu manželky pri dopravnej nehode náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 30 000 eur, a synom zomrelej, ktorí s ňou v čase smrti žili v spoločnej domácnosti a boli vo veku 24, 21 a 16 rokov náhrada nemajetkovej vo výške 24 000 eur, 26 000 eur a 28 000 eur.

29. Súd si je vedomý, že peňažné prostriedky v akejkoľvek výške nie sú spôsobilé zhojiť nezvratný následok, ktorý nastal v dôsledku smrti blízkeho príbuzného žalobcov 1/ - 5/. Súd zohľadnil pri

rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy skutočnosť, že zomretý A. N. bol pre žalobcov 1/ - 5/ osobou, ktorá spájala ich rodinu, bol pre všetkých oporou, a to tak v emocionálnej oblasti, ako aj v oblasti materiálnej, čo mal súd preukázané na základe vykonaného dokazovania, a to najmä z výsluchov žalobcov 1/ - 4/ na pojednávaní konanom v predmetnej veci dňa 13. 07. 2021. Strata člena rodina, ktorej členovia mali medzi sebou harmonické vzťahy, boli súdržní predstavuje nenávratnú deštrukciu medziľudských väzieb vytvárajúcich základ rodinného života.

30. Výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy súd posudzoval s prihliadnutím na jednotlivé okolnosti predmetnej veci. K výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyni 1/ súd uvádza, že osobou, ktorá trpí najviac pri strate manžela je pozostalá manželka - manželský vzťah je nesporne najbližším vzťahom dvoch ľudí, je s ním spojený spravidla celý zostávajúci život, a je prirodzené, že pozostalý manžel znáša stratu svojho manžela najťažšie. Ako vyplynulo aj z výsluchu žalobkyně 1/, jej vzťah s nebohým manželom bol harmonický, usporiadaný, žalobkyňa 1/ s manželom trávila všetok voľný čas, zúčastňovala sa s ním rôznych sociálnych podujatí, nebohý manžel v prevažnej miere zabezpečoval starostlivosť o okolie rodinného domu, v ktorom spoločne bývali, nakoľko rodinný dom je situovaný v svahovitom teréne, zabezpečoval materiálne chod domácnosti (napr. dovozom dreva na kúrenie v dome). Žalobkyňa 1/ po smrti manžela sa cíti opustená, upustila od spoločenského života, so smrťou manžela sa nedokáže vyrovať, nakoľko si s ním predstavovala spoločné starnutie. Vzhľadom na utrpenú nemajetkovú ujmu na strane žalobkyně súd na základe svojej úvahy priznal žalobkyni 1/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20 000 eur.

Vo vzťahu k priznanej náhrade nemajetkovej ujmy žalobcom 2/ - 4/ súd uvádza, že žalobcovia 2/ - 4/ ako synovia a dcéra obete nehody boli so zomretým v druhom najbližšom vzťahu, a to vo vzťahu medzi deťmi a rodičom.

Súd na základe výpovede žalobcu 2/ na pojednávaní mal preukázané, že žalobca 2/ mal so zomretým otcom príkladný vzťah, trávil s otcom veľa času aj pri spoločnej manuálnej práci, otec mu bol aj psychickou oporou, žalobca 2/ otca postráda aj z dôvodu, že otec bol manuálne zručný, žalobcovi by vedel pomôcť aj v súčasnosti pri prácach okolo jeho domu. Vzhľadom na to, že žalobca 2/ v čase smrti otca s ním nežil v spoločnej domácnosti, žil so svojou manželkou, súd mu priznal o niečo nižšiu náhradu nemajetkovej ujmy ako ostatným dvom pozostalým deťom, ktoré boli na otca ako vyplynulo z výsluchov žalobcov 1/ - 4/ v čase jeho smrti o niečo viac odkázané.

Z výsluchu žalobkyně 3/ vyplynulo, že mala v otcovi mužskú oporu a to aj preto, že v jej živote postráda životného partnera, otec jej bol oporou aj v chorobe, kedy s ňou viackrát absolvoval náročné lekárske vyšetrenia, nakoľko je dlhodobo chorá, bol zároveň mužskou oporou aj pre jej maloletú dcéru, v ktorej živote absentuje otec. V čase smrti otca s ním žalobkyňa 3/ žila v spoločnej domácnosti, pričom v predmetnom čase otec začal s realizáciou rekonštrukcie rodinného domu, a to za účelom vytvorenia samostatného bývania pre žalobkyňu a jej maloletú dcéru. Plány na prerábku domu však v dôsledku úmrtia otca boli zmarené, a to z dôvodu absencie finančného, organizačného zázemia zo strany otca, ktorý zároveň plánoval rekonštrukciu domu aj svojpomocne realizovať.

Vo vzťahu k žalobcovi 4/ súd uvádza, že v čase smrti otca žil v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi, plánoval svoju svadbu, pričom s otcom mal ísť dojednať miestnosť na svadobnú hostinu, úmrtie otca ho zastihlo ako 25-ročného, pričom v čase úmrtia otca sa pripravoval na osamostatnenie sa od svojej pôvodnej rodiny.

Vzhľadom na skutočnosť, že podľa názoru súdu bola v dôsledku smrti otca spomedzi súrodencov najviac dotknutá žalobkyňa 3/, keďže narozdiel od žalobcu 2/, ktorý v čase smrti otca mal svoju vlastnú rodinu (manželku), a žalobcu 4/, ktorý v čase smrti otca sa osamostatňoval za účelom založenia si vlastnej rodiny, nemala manžela ani partnera, a ktorej s výchovou jej maloletej dcéry pomáhal aj zomretý otec, súd žalobkyni 3/ priznal spomedzi žalobcov 2/ - 4/ najvyššiu náhradu nemajetkovej ujmy.

V prípade priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyni 5/ súd zobral do úvahy, že žalobkyňa 5/ prišla o možnosť rozvoja svojho rodinného života so starým otcom, s ktorým žila od narodenia v jednej domácnosti a ktorý sa o ňu v jej rannom detstve staral spolu s jej mamou a starou mamou, stratila mužský vzor, nakoľko nevyrastá s otcom. Súd považoval aj v prípade maloletej žalobkyně 5/ stratu starého otca za nenapraviteľnú bez možnosti ďalšieho budovania spoločného vzťahu, pričom bolo podľa názoru súdu dôvodné priznať žalobkyni 5/ aj finančné zadostučinenie. S prihliadnutím však na vek žalobkyně 5/ (v čase dopravnej nehody mala takmer rok a pol) je podľa názoru súdu predpoklad, že oproti ostatným žalobcom sa s touto stratou má možnosť vyrovať relatívne lepšie ako ostatní žalobcovia, čomu zodpovedá aj výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy zo strany súdu.

31. Súd pri posudzovaní uplatnených nárokov zároveň prihliadal na okolnosti na strane žalovaného 1/. Žalovaný 1/ sa v čase nešťastnej udalosti a aj v súčasnosti pripravuje na svoje budúce povolanie. Všeobecne možno hodnotiť, že osoba v jeho veku (žalovaný 1/ mal v čase dopravnej nehody 20 rokov) ešte nie je úplne psychicky vyzretá, nemá dostatok skúseností. Súd poukazuje na správu z lekárskeho vyšetrenia (na č. l. 183 spisu), podľa obsahu ktorej mala predmetná udalosť na žalovaného 1/ negatívny dopad a poznačila ho. S poukazom na uvedené, podľa názoru súdu to, že žalovaný 1/ svoju ľútosť nad tým, čo sa stalo neprejavil pozostalým bezprostredne po predmetnej udalosti, ale až následne na pojednávaní v predmetnej veci (dňa 13. 07. 2021), je možné pripísať veku žalovaného 1/ a s tým spojeným nedostatkom skúseností, a podľa jeho prejavu na pojednávaní (v zápisnici na č. l. 186 spisu) súd je toho názoru, že jeho ľútosť nad tým, čo sa stalo, bola úprimná.

Pokiaľ by mal žalovaný 1/ zaplatiť žalobcom priznanú náhradu nemajetkovej ujmy výlučne žalovaný 1/, ktorý v súčasnosti nemá stály príjem (hoci vykonáva zárobkovú činnosť, z ktorej dosahuje príjem, čo vyplynulo z dokladov predložených zo strany žalovaného 1/ na č. l. 240 - 267 spisu), a je stále študentom na vysokej škole, splnenie takej povinnosti by bolo pre neho mimoriadne náročné.

Nezanedbateľná bola pri posudzovaní výšky uplatnených nárokov zo strany súdu okolnosť, že žalovaný 2/, u ktorého bolo motorové vozidlo, ktorého prevádzkou došlo k nešťastnej udalosti povinne zmluvne poistené, je z povahy svojej činnosti na situácie, v ktorých je potrebné poškodeným poskytnúť poistné plnenie finančne pripravený a disponuje prostriedkami na zaplatenie súdom priznaného nároku. Súd konštatuje, že z dôvodu uloženia povinnosti na zaplatenie priznanej náhrady nemajetkovej ujmy aj žalovanému 2/ (pričom každý zo žalovaných je povinný plniť súdom uloženú povinnosť na základe iného právneho dôvodu a bez regresného nároku voči druhému žalovanému) nebude mať rozhodnutie súdu vo vzťahu k žalovanému 1/ likvidačný dopad.

32. Súd v ďalšom zobral do úvahy skutočnosť, že v znaleckom posudku Ing. č. 97/2018 Ing. Karela Gondžára CSc. vo veci analýzy dopravnej nehody zo dňa 12. 07. 2018 nachádzajúci sa v spise vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 22T/123/2018, na č. l. 100 predmetného spisu bolo k možnostiam zabránenia dopravnej nehody žalovaným 1/ a zomretým A. N. uvedené, že žalovaný 1/ mal možnosť dopravnej nehode zabrániť a v nehodovom čase neprejsť ľavou stranou vozidla do ľavého jazdného pruhu ale jazdiť celým objemom vozidla v pravom jazdnom pruhu; pričom A. N. nemal žiadnu možnosť dopravnej nehode zabrániť, nakoľko keď predchádzal vozidlo Škoda Rapid nemohol predvídať, že toto vozidlo náhle prejde do ľavého jazdného pruhu a do jeho koridoru jazdy pričom A. N. nemal žiadnu možnosť na toto reagovať a stretnutie vozidiel zabrániť.

V ďalšom súd zohľadnil aj záver uvedený v znaleckom posudku MUDr. Jaroslava Ivana a MUDr. Lívie Jančiovej č. 18/2018 na č. l. 34 pripojeného trestného spisu, a to, že vzhľadom na opísané skutočnosti znalci usudzujú, že A. N. v čase dopravnej nehody nebol pripútaný bezpečnostným pásom.

Z uvedených záverov vyplýva, že zomretý A. N. nemal podiel na zavinení dopravnej nehody. Znalci usudzovali vzhľadom na okolnosti prípadu, že počas dopravnej nehody nemal byť A. N. pripútaný bezpečnostným pásom, v ďalšom však túto okolnosť v nadväznosti na následky škodovej udalosti nehodnotili. Súd následne pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy prihliadol na závery uvádzané v znaleckých posudkoch nachádzajúcich sa v predmetnom trestnom spise, pričom samotná okolnosť, že zomretý A. N. zrejme nebol pri škodovej udalosti pripútaný bezpečnostným pásom (nakoľko znalci uviedli, že usudzujú, že zomretý nebol pripútaný bezpečnostným pásom, uvedená skutočnosť teda nebola tvrdená ako skutočnosť nespochybniteľná) nebola podľa názoru súdu dôvodom pre podstatné zníženie priznanej náhrady, a to aj s prihliadnutím na okolnosti škodovej udalosti, ako aj na závery uvádzané v predmetných znaleckých posudkoch.

V ďalšom súd nepokladal za smerodajné pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzať zo stropu náhrady určenej v zákone o odškodňovaní obetí násilných trestných činov, a to z dôvodu, že sa v predmetnom prípade jedná o inú situáciu, a to a nemajetkovú ujmu spôsobenú pozostalým v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, a to povinne zmluvne poisteného, a zároveň to súdu neumožňovala ani súčasná rozsiahla rozhodovacia prax vnútroštátnych súdov, ktorá v obdobných prípadoch ako je súdený prípad nezohľadňuje pri priznávaní nemajetkovej ujmy strop určený v označenom zákone. Súd si je napokon vedomý svojej povinnosti prihliadať na princíp právnej istoty a rozhodovať v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou súdnych autorít.

Súd na základe vyššie uvedených jednotlivých okolností predmetného prípadu rozhodol tak, že žalobcom 1/ - 5/ priznal náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku a vo zvyšnej časti uplatňovaných nárokov bola žaloba zamietnutá.

33. Žalobkyňa 1/ si v rámci žaloby uplatnila aj nárok na náhradu trov konania ako poškodenej v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 22T/123/2018. Súd poukazuje na ustanovenie § 558 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého o povinnosti na náhradu trov poškodených, ako aj o ich sume v trestnom konaní rozhoduje súd konajúci v trestnej veci, a to po právoplatnosti rozsudku v trestnej veci. Predmetné ustanovenie preto bráni, aby o nich rozhodol civilný súd v rámci civilného sporu o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých. Z týchto dôvodov bola žaloba v časti uplatneného nároku žalobkyne o zaplatenie sumy 356,83 eur z titulu trov vzniknutých v trestnom konaní ako poškodenej v dôsledku právneho zastúpenia zamietnutá.

Žaloba žalobkyne 1/ bola zamietnutá aj v časti uplatnených nákladov na pomník zomretého vo výške 4 154,90 eur, a to s poukazom na ustanovenie § 449 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z z., podľa ktorého primerané náklady spojené s pohrebom sa určujú podľa pracovnoprávných predpisov upravujúcich zodpovednosť za škodu pri pracovných úrazoch a chorobách z povolania. Takým predpisom je zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, podľa ustanovenia § 101 ods. 3 ktorého suma náhrady nákladov uvedených v odseku 2 (okrem iného aj nákladov na zriadenie pomníka) je pre rok 2018 najviac 2729,30 eur. Z dôkazu produkovaného zo strany žalobcov na č. I. 131 spisu - oznámenie o poistnom plnení zo strany žalovaného 2/ vyplynulo, že náklady spojené s pohrebom A. N. boli poškodenej žalobkyne 1/ vyplatené v maximálnej výške stanovenej pre úhrady takých nákladov pre rok 2018, teda v sume 2 729,30 eur. Vzhľadom na skutočnosť, že pod pojmom náklady spojené s pohrebom zákonodarca rozumie aj náklady na zriadenie pomníka a náhrobnej tabule /§ 101 ods. 2 písm. c) zákona o sociálnom poistení/, strop stanovený pre úhradu nákladov na zriadenie pomníka (663,88 eur) sa v predmetnom prípade nepoužije, nakoľko súčet všetkých ostatných nákladov spojených s pohrebom v predmetnom prípade už dosiahol poskytovaný limit (t.j. 2729,30 eur), vzhľadom na túto skutočnosť nebolo možné predmetné náklady nad zákonom stanovený rámec priznať, z toho dôvodu bola žaloba v tejto časti zamietnutá.

34. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

35. Podľa ust. § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

36. Podľa ustanovenia § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

37. Keďže žalobcovia 2/ - 5/ mali v danej veci plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z ich procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu, je možné považovať ich za plne procesne úspešných podľa § 255 ods. 1 CSP, nakoľko žalobcu nemožno zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu, ktorý má byť rozhodnutý aj na základe úvahy súdu. V tomto prípade nepôjde o procesne neúspešných žalobcov, ak im bola priznaná aspoň časť uplatneného nároku. Preto súd žalobcom 2/ - 5/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, avšak z prisúdenej sumy (žalobcovi 2/ zo sumy 10 000 eur, žalobkyne 3/ zo sumy 15 000 eur, žalobcovi 4/ zo sumy 12 000 eur, žalobkyne 5/ zo sumy 3 000 eur).

Vo vzťahu k žalobkyne 1/ súd okrem priznanej čiastky (20 000 eur) zobral do úvahy aj sumu uplatnenú zo strany žalobkyne 4511,73 eur (pozostávajúcej zo sumy 356,83, ktorá predstavuje uplatnený nárok na náhradu trov poškodenej v trestnom konaní a nárok na náhradu nákladov za pomník vo výške 4 154,90 eur - pričom prípadné priznanie súčtu týchto uplatnených nárokov vo výške 4 511,73 eur nezáviselo od úvahy súdu), vzhľadom na túto skutočnosť súd ako základ uplatneného nároku pre účely výpočtu nároku na náhradu trov konania pri žalobkyne 1/ zobral do úvahy prisúdený súčet sumy náhrady nemajetkovej ujmy (20 000 eur) a sumy 4511,73, teda 100 % základu uplatneného nároku žalobkyne 1/ = 24 511,73 eur. Vzhľadom na úspech žalobkyne v časti priznaných 20 000 eur a neúspech v zamietnutej časti 4 511,73 eur súd vypočítal nárok na náhradu trov konania ako rozdiel medzi percentuálnym vyjadrením úspechu žalobkyne $20\,000:245,1173 = 81,59\%$ a percentuálnym vyjadrením jej neúspechu (teda úspechu žalovaných 1/, 2/) $4511,73:245,1173 = 18,41\%$, z čoho vzišla suma 63,18 % (81,59 - 18,41), súd na základe uvedeného priznal žalobkyne voči žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 63,18 %.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

Podľa ust. § 125 ods. 1 CSP, odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

Podľa ust. § 125 ods. 2 CSP, odvolanie urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa ust. § 125 ods. 3 CSP, odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Podľa ust. § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovej značky konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ust. § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).